साक्षेपे /संशोधन आधि - २०११

A

२० डिसेंबर, २०११

2011

Code

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

101013

प्रश्नपुस्तिका
चाळणी परीक्षा

वेळ : १½ (दीड) तास

एकूण प्रश्न : 150
एकूण गुण : 150

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 150 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक							

↑ केंद्राची संकेताक्षरे   शेवटचा अंक ↑

(2) आपला परीक्षा क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता** नमूद करावा.

(4) अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न **कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील''.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. महाराष्ट्र राज्याच्या सिमा कोणत्या राज्याला लागून आहेत ?

   (1) केरळ   (2) गोवा   (3) राजस्थान   (4) तामिळनाडू

   With which State does Maharashtra share its border ?

   (1) Kerala   (2) Goa   (3) Rajasthan   (4) Tamil Nadu

2. डॉ आंबेडकरानी _____ साली धर्मांतराची घोषणा केली.

   (1) 1932   (2) 1947   (3) 1956   (4) 1935

   Dr. Ambedkar announced convertion in the year _____.

   (1) 1932   (2) 1947   (3) 1956   (4) 1935

3. ''इष्ट असेल ते बोलणार आणि साध्य असेल ते करणार'' हे उदगार कोणाशी संबंधित आहेत ?

   (1) टिळक   (2) गोखले   (3) रानडे   (4) आगरकर

   "Speak desirable and do accomplishable" is related with

   (1) Tilak   (2) Gokhale   (3) Ranade   (4) Agarkar

4. चौरीचौरा घटनेमुळे _____ संपुष्टात आली.

   (1) रौलेट विरोधी सत्याग्रह चळवळ   (2) भारत छोडो चळवळ

   (3) असहकार चळवळ   (4) सविनय कायदेभंग चळवळ

   Which movement was brought to an end by the 'Chauri-Chaura' incident ?

   (1) Anti Rowlatt Satyagraha Movement

   (2) Quit India Movement

   (3) Non-Cooperation Movement

   (4) Civil Disobedience Movement

5. रौलेट कायदा _____ म्हणून ओळखला जातो.

   (1) सफेद कायदा   (2) लाल कायदा

   (3) पित कायदा   (4) काळा कायदा

   The Rowlatt Act is also known as

   (1) White Act   (2) Red Act

   (3) Yellow Act   (4) Black Act

6. केसरीचे पहिले संपादक _____ होते.

   (1) आगरकर   (2) फुले   (3) गोखले   (4) टिळक

   The first editor of Kesari was _____

   (1) Agarkar   (2) Phule   (3) Gokhale   (4) Tilak

7. 'बॉम्बे हँड मील असोसिएशन'ची स्थापना _____ नी केली.

   (1) नारायण मेघाजी लोखंडे   (2) बी.पी.वाडीया

   (3) लाला लजपत राय   (4) एन.एम. जोशी

Bombay Hand Mill Association was started by _____

   (1) Narayan Meghaji Lokhande   (2) B.P. Wadia

   (3) Lala Lajapat Rai   (4) N.M. Joshi

8. _____ हे संयुक्त महाराष्ट्र परिषदेचे अध्यक्ष होते.

   (1) शंकरराव देव   (2) केशवराव जेधे

   (3) माधवराव बागल   (4) रत्नापा कुंभार

_____ was the President of Samyukta Maharashtra Parishad.

   (1) Shankararao Deo   (2) Keshavarao Jedhe

   (3) Madhavarao Bagal   (4) Ratnapa Kumbhar

9. श्री अजित पवार हे कोणत्या खात्याचे मंत्री आहेत ?

   (1) रेल्वे   (2) अर्थ   (3) गृह   (4) शिक्षण

Shri Ajit Pawar is the Minister for _____

   (1) Railways   (2) Finance   (3) Home   (4) Education

10. जायकवाडी धरण प्रकल्प _____ या जिल्ह्यात आहे.

   (1) औरंगाबाद   (2) नांदेड   (3) सातारा   (4) पुणे

Jaikwadi Dam Project is located in _____ District.

   (1) Aurangabad   (2) Nanded

   (3) Satara   (4) Pune

11. आण्णा हजारेंचे मूळगाव 'रालेगण सिद्धी' _____ या जिल्ह्यात आहे.

   (1) औरंगाबाद   (2) अमरावती   (3) अहमदनगर   (4) या पैकी नाही

Ralegan Siddhi the native village of Anna Hazare is in _____ District.

   (1) Aurangabad   (2) Amravati

   (3) Ahmednagar   (4) None of these

12. रत्नागिरीतील जैतापूर प्रकल्प _____ वर आधारित आहे.

   (1) अणू ऊर्जा   (2) पवन ऊर्जा   (3) सौर ऊर्जा   (4) जल ऊर्जा

The Jaitapur Project in Ratnagiri is based on _____

   (1) Nuclear Power   (2) Wind Power

   (3) Solar Power   (4) Hydro Power

13. महाराष्ट्रातील आर्थिक राष्ट्रवादाचे पहिले प्रणेते _____ होते.

   (1) रामकृष्ण विश्वनाथ   (2) आर.पी. दत्त
   (3) बिपीन चंद्र पाल   (4) जी.के. गोखले

   The Pioneer of Economic Nationalism in Maharashtra was _____

   (1) Ramkrishna Vishwanath (2) R.P. Datt
   (3) Bipin Chandra Pal   (4) G.K. Gokhale

14. महाराष्ट्रात मुस्लिम सत्तेची स्थापना होण्यापूर्वी पुढीलपैकी कोणत्या राज्याची शेवटची सत्ता होती ?

   (1) सातवाहना   (2) यादव   (3) राष्ट्रकूट   (4) चालुक्य

   Before the establishment of Islamic dynasty in Maharashtra, which was the last kingdom
   among the following ?

   (1) Satvahana   (2) Yadava   (3) Rastrakuta   (4) Chalukya

15. पेशवेकाळात प्रांतीय अधिकाऱ्याला कोणत्या नामाने ओळखत असत ?

   (1) सरसुभेदार   (2) पाटील   (3) देशमुख   (4) देशपांडे

   The provincial officer of Peshwa period was known as

   (1) Sarsubhedar   (2) Patil
   (3) Deshmukh   (4) Deshpande

16. 26 ऑगस्ट 1852 रोजी ''बॉम्बे असोसिएसन'' ही मुंबईतील पहिली राजकीय संघटना पुढीलपैकी कोणत्या नेत्याने सुरू
   केली ?

   (1) म. गांधी   (2) महादेव गोविंद रानडे
   (3) लोकमान्य टिळक   (4) बाबा साहेब आंबेडकर

   Who among the following founded the first political organisation in Bombay called
   the "Bombay Association" on 26 August 1852 ?

   (1) Mahatma Gandhi   (2) Mahadeo Govind Ranade
   (3) Lokmanya Tilak   (4) Babasaheb Ambedkar

17. मानवी हक्काचा कायदा भारत सरकारने कोणत्या वर्षी अमलात आणला ?

   (1) 2005   (2) 2003   (3) 1993   (4) 1994

   When did the Government of India implement "The Human Rights Act" ?

   (1) 2005   (2) 2003   (3) 1993   (4) 1994

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

18. बँकींग कंपनीचा व्यवसाय तहकूब करण्याविषयी केंद्र सरकारकडे अर्ज करण्याचा अधिकार कोणत्या बँकेला ?

(1) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया   (2) स्टेट बँक ऑफ इंडिया

(3) नाबार्ड   (4) बँक ऑफ महाराष्ट्र

Which Bank has the powers to write to the Central Government for suspension of business of a banking company ?

(1) Reserve Bank of India   (2) State Bank of India

(3) NABARD   (4) Bank of Maharashtra

19. राज्यात अधिनियम 1971 नुसार पुढीलपैकी कोण ''लोकआयुक्त'' नियुक्तीत भाग घेत नाही ?

(1) विरोधी पक्षाचे नेते   (2) राज्यपाल

(3) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश   (4) मुख्य मंत्री

Who does not participate in appointing Lokayukta as per the 1971 Act ?

(1) Leader of Opposition Party   (2) Governor

(3) Chief Judge of High Court   (4) Chief Minister

20. पुढीलपैकी मुंबईतील पहिल्या कापडगिरणीचे संस्थापक कोण होते ?

(1) माणिकजी पेटीट   (2) जमशेटजी टाटा

(3) कावसजी डावर   (4) दिनशॉ पेटीट

Who among the following is the founder of first cotton mill in the Bombay ?

(1) Manikji Petit   (2) Jamshethji Tata

(3) Kawasji Davar   (4) Dinshaw Petit

21. पुढीलपैकी कोणत्या लेणी मध्ये ''पंचमुखी शिवाचे'' दर्शन घडते ?

(1) अजंठा   (2) वेरूळ   (3) कान्हेरी   (4) एलिफंटा

Which cave represents "Panchamukha Shiva" ?

(1) Ajanta   (2) Ellora   (3) Kanheri   (4) Elephanta

22. आसाममध्ये गट विकास अधिकाऱ्यांची नेमणूक करताना पुढीलपैकी कोणती पद्धत राबविली जाते ?

(1) राज्यातील लोकसेवा आयोगाव्दारे प्रत्यक्ष नेमणूक

(2) चालू राज्यसेवेतून बढती देऊन

(3) राज्यसरकारव्दारे नियुक्ती

(4) जिल्हा कलेक्टर कार्यालयातून बढतीव्दारे

What practice is followed in the appointment of Block Development Officer in Assam ?

(1) Direct recruitment through the State Public Service Commission

(2) Promotion from the existing State Service

(3) Appointment by State Government

(4) Promotion from District Collector Office

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

23. महाराष्ट्रातील दलित वर्गाच्या सामाजिक समतेसाठी संघर्षाची सुरुवात कोणी केली ?

(1) ज्योतीराव गोविंदराव फुले   (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(3) म.गांधी   (4) राजा राम मोहन रॉय

Who started the struggle for social equality for the depressed classes in Maharashtra ?

(1) Jyotirao Govindrao Phule   (2) Dr. Babasaheb Ambedkar

(3) Mahatma Gandhi   (4) Raja Ram Mohan Roy

---

24. महाराष्ट्रातील त्रिस्तरीय विकेंद्रीत प्रशासनव्यवस्था कधी चालू झाली ?

(1) 1 मे 1960   (2) 26 जानेवारी 1950

(3) 1 मे 1962   (4) 15 ऑगस्ट 1947

In which year three tier decentralized administration was introduced in Maharashtra ?

(1) 1st May 1960   (2) 26th January 1950
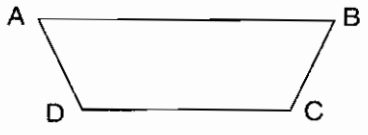
(3) 1st May 1962   (4) 15th August 1947

---

25. आंतरराष्ट्रीय रेडक्रॉस समितीचे मुख्यालय कोणत्या देशात वसले आहे ?

(1) इंग्लंड   (2) रशिया   (3) फ्रान्स   (4) स्वित्झरलँड

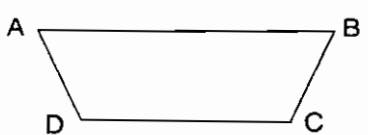Where are the headquarters of the "International Red Cross Committee" ?

(1) England   (2) Russia   (3) France   (4) Switzerland

---

26. खालील आकृतीचे वाचन कोणत्या प्रकारे करत नाहीत ?

(1) चौ. ABCD   (2) चौ. ADCB

(3) चौ. ABDC   (4) चौ. BADC

In which way the quadrilateral is not read ?

(1) Qud. ABCD   (2) Qud. ADCB

(3) Qud. ABDC   (4) Qud. BADC

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

27. एका आयताकार जमिनीची लांबी 15 मीटर व रूंदी 8 मीटर आहे तर कर्णाची लांबी किती ?

   (1) 16 मीटर   (2) 17 मीटर   (3) 18 मीटर   (4) 15 मीटर

   A rectangular shaped ground has a length of 15 mtrs and breadth of 8 mtrs then what should be the length of the diagonal ?

   (1) 16 mtr.   (2) 17 mtr.   (3) 18 mtr.   (4) 15 mtr.

28. सात मुलांच्या वयांची सरासरी 13 वर्षे आहे तर सर्व मुलांच्या वयाची बेरीज किती ?

   (1) 20 वर्षे   (2) 7 वर्षे   (3) 36 वर्षे   (4) 91 वर्षे

   If the average age of 7 students is 13 then what is the sum of their ages ?

   (1) 20 years   (2) 7 years   (3) 36 years   (4) 91 years

29. 3^6 यात 3 कितीवेळा येतो ?

   (1) 3 वेळा   (2) 4 वेळा   (3) 5 वेळा   (4) 6 वेळा

   How many times a figure of 3 comes in 3^6 ?

   (1) 3 Times   (2) 4 Times   (3) 5 Times   (4) 6 Times

30. एका संख्येला त्याच संख्येने गुणल्यास येणाऱ्या उत्तराला काय म्हणतात ?

   (1) संख्येची दुप्पट   (2) संख्येचा वर्ग   (3) संख्येचे वर्गमूळ   (4) वरीलपैकी नाही

   When a number is multiplied by the same number, the product is known as

   (1) Twice of the number   (2) Square of the number

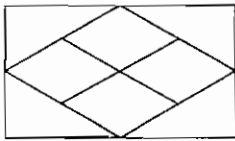   (3) Square root of the number   (4) None of the above

31. त्रिकोणाच्या शिरोबिंदूतून समोरील बाजूवर काढलेल्या लंबरेषाखंडाला काय म्हणतात ?

   (1) मध्यगा   (2) लंबदुभाजक   (3) शिरोलंब   (4) वरीलपैकी नाही

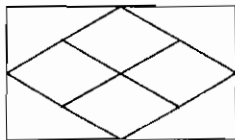   What is the name of the segment drawn through a vertex, perpendicular to the opposite side of the Triangle ?

   (1) Median   (2) Perpendicular Bisector

   (3) Altitude   (4) None of the above

32. खालील आकृतीत एकूण चौकोन किती ?

   (1) 12   (2) 14   (3) 16   (4) 10

   How many quadrilaterals are there in the figure below ?

   (1) 12   (2) 14   (3) 16   (4) 10

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

33. खालील संख्या एका सूत्रानुसार दिल्या आहेत. ते ओळखून प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी संख्या कोणती

```
    5           7           3
3 (16) 1    3 (22) 3    5 ( ? ) 7
    7           9           8
```

(1) 23   (2) 35   (3) 41   (4) 59

Numbers are according to a certain rule. Find the number in place of the question mark.

```
    5           7           3
3 (16) 1    3 (22) 3    5 ( ? ) 7
    7           9           8
```

(1) 23   (2) 35   (3) 41   (4) 59

---

34. 52 मुलींच्या रांगेत वर्षाचा उजवीकडून 17वा क्रमांक आहे तर तिचा डावीकडून कितवा क्रमांक असेल ?

(1) 35   (2) 34   (3) 36   (4) 33

In a row of 52 girls, Varsha is 17th from the right end then what is her position from the left end in the same row ?

(1) 35   (2) 34   (3) 36   (4) 33

---

35. एका सांकेतिक लिपीत अक्षराऐवजी अंक वापरून काही शब्द लिहून दाखवले आहेत. ती लिपी ओळखा व उत्तरादाखल पर्याय लिहा.

जर ANT = 354, IS = 67 तर AS = ?

(1) 37   (2) 44   (3) 57   (4) 73

In a certain code, some letters are written in numbers. Find the code and select the correct alternative

If ANT = 354 IS = 67 Then AS = ?

(1) 37   (2) 44   (3) 57   (4) 73

---

36. पहिल्या दोन पदामधील संबंध लक्षात घेऊन तसाच संबंध पुढील दोन पदात दाखवणारा पर्याय प्रश्नचिन्हाच्या जागी निवडा.

विद्यार्थी : शिक्षक : : रोगी : ?

(1) औषध   (2) दवाखाना   (3) डॉक्टर   (4) रोग

Consider the relation between the first two words and select the correct alternative in place of the question mark.

Student : Teacher : : Patient : ?

(1) Medicine   (2) Hospital   (3) Doctor   (4) Disease

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

37. प्रश्नचिन्हाच्या जागी क्रमाने काय येईल ?

37, 44, 55, 68, 85, ?

(1) 102   (2) 106   (3) 104   (4) 109

What will come serially in place of the question mark ?

37, 44, 55, 68, 85, ?

(1) 102   (2) 106   (3) 104   (4) 109

---

38. $14.578 + 5.4 + 6.28 = ?$

(1) 26.06   (2) 25.61   (3) 15.898   (4) यापैकी कोणतेही नाही

$14.578 + 5.4 + 6.28 = ?$

(1) 26.06   (2) 25.61   (3) 15.898   (4) None of these

---

39. माणूस हा प्राणी नाही, माणसाचे पूर्वज माकडे होती ∴

X) सर्व माकडे माणसाचे पूर्वज आहेत.

Y) प्राणी हा माणूस नाही.

(1) X हे उत्तर योग्य आहे   (2) Y हे उत्तर योग्य आहे

(3) X आणि Y दोन्ही योग्य आहेत   (4) X आणि Y दोन्ही अयोग्य आहेत

Man is not an animal. Men's ancestors were monkeys ∴

X) All monkeys are man's ancestors

Y) An animal is not a man

(1) X is valid   (2) Y is valid

(3) Both X and Y are valid   (4) Both X and Y are invalid

---

40. 'X' चे वय 'Y' च्या वयाच्या $\frac{2}{3}$ आहे. 5 वर्षांनंतर X चे वय 45 वर्षे असेल तर Y चे आताचे वय काय ?

(1) 60 वर्षे   (2) 50 वर्षे   (3) 55 वर्षे   (4) 30 वर्षे

X's age is $\frac{2}{3}$ of Y's . After five years X will be 45 years old. Therefore Y's age is

(1) 60 years   (2) 50 years   (3) 55 years   (4) 30 years

---

41. A हा B पेक्षा उंच असून C पेक्षा ठेंगणा आहे. D हा A पेक्षा उंच असून C पेक्षा ठेंगणा आहे. आणि E हा B पेक्षा उंच असून A पेक्षा ठेंगणा आहे. तर सर्वांत उंच माणूस कोणता ?

(1) B   (2) A   (3) D   (4) C

A is taller than B but shorter than C, D is taller than A but shorter than C and E is taller than B, but shorter than A. Find the tallest person.

(1) B   (2) A   (3) D   (4) C

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

42. MOTHER ह्या शब्दाची पाण्यातून प्रतिमा कशी दिसेल ?

(1) WOLHEᴚ   (2) ИOTH3ᴚ   (3) REHTOM   (4) ᴙƎHTOW

Choose the water image of MOTHER

(1) WOLHEᴚ   (2) ИOTH3ᴚ   (3) REHTOM   (4) ᴙƎHTOW

43. दूध आणि पाणी यांचे सरासरी प्रमाण 7 : 2 असलेले मिश्रण 81 लिटर आहे. पण जर दूध आणि पाण्याचे प्रमाण 5 : 3 करावयाचे असेल तर त्यात किती पाणी घालावे लागेल ?

(1) $13\frac{1}{5}$ लिटर   (2) $16\frac{1}{2}$ लिटर   (3) $19\frac{4}{5}$ लिटर   (4) $17\frac{1}{5}$ लिटर

The ratio of milk and water is 7 : 2 in a mixture of 81 litres. How much water should be added to make the ratio of milk and water 5 : 3 ?

(1) $13\frac{1}{5}$ litres   (2) $16\frac{1}{2}$ litres   (3) $19\frac{4}{5}$ litres   (4) $17\frac{1}{5}$ litres

44. एका व्यक्तीला पहिल्या वर्षी त्याच्या ठराविक रक्कमेवर रु. 300 व्याज मिळते व दुसऱ्या वर्षी रु. 330 व्याज मिळते तर त्याची रक्कम किती होती ?

(1) रु. 9,000   (2) रु. 3,000   (3) रु. 4,000   (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

A person gets Rs. 300 as first year interest on a certain sum and Rs. 330 as second years interest. Find the sum.

(1) Rs. 9,000   (2) Rs. 3,000

(3) Rs. 4,000   (4) None of these

45. एका माणसाने 35% आपली रक्कम मुलाला दिली, 25% मुलीला दिली आणि उरलेल्या रक्कमेच्या 50% रक्कम शाळेला दिली. आता त्याच्याकडे रु. 2,000 उरले आहेत, तर त्याच्याकडे एकूण रक्कम किती होती ?

(1) 8,000   (2) 20,000   (3) 10,000   (4) 30,000

A man gave 35% of his sum of money to his son and 25% to his daughter and 50% of the remaining to a school. Still he had Rs. 2,000 with him. Find his total sum.

(1) 8,000   (2) 20,000   (3) 10,000   (4) 30,000

46. जर चौरसाचे एकूण सीमा (परिमिती) 80 सें.मी. असेल तर चौरसाच्या एक बाजूची लांबी किती ?

(1) 20 सें.मी.   (2) 40 सें.मी.   (3) 10 सें.मी.   (4) 05 सें.मी.

If the perimeter of a square is 80 cm, find the length of its sides.

(1) 20 cm   (2) 40 cm   (3) 10 cm   (4) 05 cm

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

47. पुढील संख्येच्या मालिकेतील पुढची संख्या लिहा.

5, 7, 11, 19 _____

(1) 26   (2) 28   (3) 31   (4) वरीलपैकी कोणतीही नाही

Which would be the next number in the series given below ?

5, 7, 11, 19 _____

(1) 26   (2) 28   (3) 31   (4) None of these

---

48. 3 मुलांचे सरासरी वय 16 वर्षे आहे. जर त्यांच्या वयांचे गुणोत्तर 4 : 5 : 7 असेल तर सर्वात लहान मुलांचे वय किती ?

(1) 8   (2) 9   (3) 11   (4) 12

The average age of 3 boys is 16 years. If their ages are in the ratio 4 : 5 : 7 the age of the youngest boy is
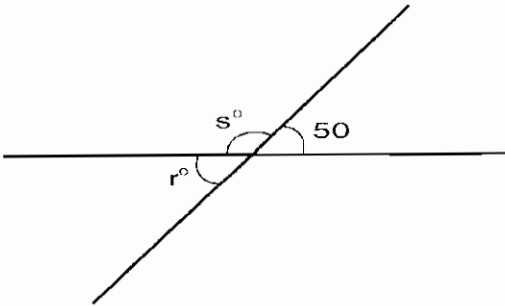
(1) 8   (2) 9   (3) 11   (4) 12

---

49. जिच्यामधे 5 ने वाढ केली असता 24, 32, 36 व 54 ने भाग जाईल अशी लहानात लहान संख्या कोणती ?

(1) 491   (2) 595   (3) 715   (4) 859

Find the smallest number which when increased by 5 is divisible by each one of 24, 32, 36 and 54.
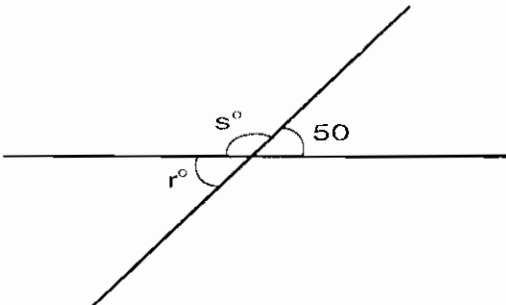
(1) 491   (2) 595   (3) 715   (4) 859

---

50. $3r + s$ ची किंमत किती ?

(1) 130   (2) 180   (3) 280   (4) 250

What is the value of $3r + s$?

(1) 130   (2) 180   (3) 280   (4) 250

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

51. Generally where do you get the data from
    (1) Primary sources   (2) Secondary sources
    (3) Both 1 and 2   (4) None of these

52. Primary data as compared to secondary data are
    (1) Less reliable   (2) More reliable
    (3) Equally reliable   (4) None of the above

53. Which of the following is not a secondary data ?
    (1) Information collected from CSO publications
    (2) Data collected from news papers
    (3) Data collected from students in the college campus
    (4) Data collected from RBI bulletins

54. In private surveys the rate of response can be
    (1) 50%   (2) 75%   (3) < 50%   (4) Any of these

55. The scope of data collection depends on
    (1) The objective   (2) Resources available
    (3) Availability of time   (4) All the above

56. Class mark is the
    (1) midpoint of the class interval
    (2) length of the class interval
    (3) lower limit of the class interval
    (4) upper limit of the class interval

57. In the plot of less than o-give curve the value on X-axis is the _____ of the class interval.
    (1) Lower limit   (2) Upper limit
    (3) Class mark   (4) Length

58. The point of intersection of two o-give curves gives the value of _____
    (1) Geometric mean   (2) Mode
    (3) Median   (4) None of these

59. For the frequency polygon we plot the
    (1) frequencies against the class marks
    (2) cumulative frequencies against the class marks
    (3) frequencies against the lower class limits
    (4) none of these

60. Which of the following can be used as methods of presenting data ?
    (1) Bars   (2) Pie diagrams
    (3) Rectangles   (4) All of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

61. Which of the following is not a positional average ?
    (1) Arithmetic mean (2) Median
    (3) Mode (4) Quartile

62. The S.D. of the data values 8, 7, 6, 11 & 8 is approximately
    (1) 2.99 (2) 1.81 (3) 1.67 (4) 2.10

63. When the class intervals are open ended, the most suitable measure of dispersion is
    (1) S.D. (2) M.D. (3) Q.D. (4) None of these

64. The empirical relationship among Arithmetic mean, median and mode is expressed by the equation
    (1) Mean – Mode = 3 (Mean – Median)
    (2) Mean – Mode = 3 (Median – Mode)
    (3) Mean – Median = 3 (Mode – Median)
    (4) None of these

65. The Mean Deviation (M.D.) is minimum when calculated from
    (1) Mean (2) Mode
    (3) Median (4) Quartile - I (QI)

66. The Quartile Deviation (Q.D.) covers the _____ part of the distribution.
    (1) First 50% (2) Last 50%
    (3) Central 50% (4) Random 50%

67. Which of the following is the relative measure of dispersion ?
    (1) S.D. (2) M.D.
    (3) Q.D. (4) Coefficient of variation (C.V.)

68. For a certain data the S.D. is found to be 16, its variance must be equal to
    (1) 8 (2) 4
    (3) 32 (4) None of these

69. If the coefficient of correlation between two variables X & Y is 0.7%, the regression coefficient byx = 0.9, then the regression coefficient bxy is approximately
    (1) 0.32 (2) 0.91 (3) 0.19 (4) 0.54

70. If the two regression lines are represented by the equations $6x - 5y - 45 = 0$ & $4x - 3y - 35 = 0$, the regression coefficient of x on y is

    (1) $\dfrac{4}{3}$ (2) $\dfrac{6}{5}$

    (3) $\dfrac{3}{4}$ (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

71. One number is drawn from 1 to 100 at random. The probability that it is divis[ible by]
    4 or 6 is

    (1) $\dfrac{41}{100}$ (2) $\dfrac{30}{100}$ (3) $\dfrac{49}{100}$ (4) None of these

72. A box contains 3 yellow, 2 red, 4 green and 3 blue marbles. Two marbles are drawn one after the other without replacement from the box. What is the probability that both the marbles are red ?

    (1) $\dfrac{1}{50}$ (2) $\dfrac{1}{66}$

    (3) $\dfrac{1}{60}$ (4) None of these

73. What is the value of m in the table below, if the Mean and Variance of the r.v. X are 25 and 80 respectively

X :	10	20	30	35	m
P(x) :	0.1	0.5	0.1	0.2	0.1

    (1) m = 38   (2) m = 40
    (3) m = 45   (4) None of these

74. For binomial distribution
    (1) Mean < Variance   (2) Mean > Variance
    (3) Mean = Variance   (4) None of these

75. In case of Normal distribution the Q.D., M.D. and S.D. are approximately in the proportion
    (1) 12 : 10 : 15   (2) 10 : 15 : 12
    (3) 15 : 10 : 12   (4) 10 : 12 : 15

76. For the Possion distribution with parameter 4, the mean and S.D. are _____ respectively.
    (1) 4 & 4   (2) 2 & 2   (3) 2 & 4   (4) 4 & 2

77. The recurrence relation used in Poisson distribution with mean λ to calculate probability values is given by

    (1) $P(x+1) = \dfrac{\lambda}{x+1} P(x)$ (2) $P(x+1) = \dfrac{x+1}{\lambda} P(x)$

    (3) $P(x+1) = \lambda^{x+1} P(x)$ (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

78. For two events A & B defined on the sample space S, the probability of only one A & B to occur is calculated by the formula

(1) P (only one) = P(A) + P(B)

(2) P(only one) = P(A∪B) – P(A) – P(B)

(3) P(only one) = P(A∪B) – P(A∩B)

(4) P(only one) = 1 – P(A∩B)

79. In case of Normal Distribution the value of β_2 is

(1) 0   (2) 3   (3) 1   (4) None of these

80. For binomial distribution β_1 is

(1) $\dfrac{q-p}{npq^2}$ (2) $\dfrac{q-p}{np}$ (3) $\dfrac{q-p}{npq}$ (4) None of these

81. Sampling distribution in general is the distribution of

(1) sample mean   (2) parameter

(3) sample statistic   (4) none of these

82. A large sample of size n is used to estimate the confidence interval for a proportion p. After further evaluation the standard deviation is considered too large. What size sample we need to use for a new standard deviation equal to one tenth of the original S.D. ?

(1) 10 n   (2) 50 n   (3) 100 n   (4) none of these

83. Which of the following distribution has degrees of freedom (d.f.) in pair ?

(1) normal distribution   (2) t-distribution

(3) binomial distribution   (4) none of these

84. Which of the following distribution is used to test the equality of means in large samples ?

(1) F-distribution   (2) t-distribution

(3) Normal distribution   (4) None of these

85. When null hypothesis (H_0) is rejected and it is true, then there is

(1) Type- I error   (2) Type-II error

(3) Level of significance   (4) Level of confidence

86. The standard deviation (S.D.) of sample statistic is referred as

(1) sampling error   (2) standard error

(3) mean error   (4) none of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

87. The test statistic $F = \dfrac{S_1^2}{S_2^2}$ is used for testing the hypothesis

    (1) $H_0 : \mu_1 = \mu_2$
    (2) $H_0 : \sigma_1 = \sigma_2$

    (3) $H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2$
    (4) None of these

88. The $(1-\alpha) \times 100\%$ confidence interval for the two-tail test of single mean when population S.D. (σ) known is given by

    (1) $\bar{x} \pm z_\alpha . \sigma_{\bar{x}}$
    (2) $\bar{x} \pm z_{\alpha/2} \sigma_{\bar{x}}$

    (3) $\bar{x} \pm z_\alpha s_{\bar{x}}$
    (4) $\bar{x} \pm z_{\alpha/2} s_{\bar{x}}$

89. A statistic T is said to be unbiased estimator of parameter θ if

    (1) $E(T) \to \theta$ as $n \to \infty$
    (2) $E(T) = \theta$
    (3) $V(T) \to 0$ as $n \to \infty$
    (4) None of these

90. An unbiased estimator is necessarily,
    (1) consistent
    (2) efficient
    (3) unique
    (4) none of these

91. $\bar{\theta}_n$ is consistent estimator of θ if as $n \to \infty$

    (1) $V(\bar{\theta}_n) \to \theta$
    (2) $V(\bar{\theta}_n) \to 0$

    (3) $V(\bar{\theta}_n) = \theta$
    (4) $V(\bar{\theta}_n) = 1$

92. The term $1 - \beta$ is referred to the

    (1) Type II error
    (2) Level of significance

    (3) Power of the test
    (4) None of these

93. For the test of $H_0 : \mu = \mu_0$ vs $H_1 : \mu > \mu_0$ at 5% level of significance, the critical region is

    (1) $Z > 1.96$
    (2) $Z \geq 2.58$
    (3) $Z > 2.33$
    (4) $Z > 1.645$

94. In a large sample test for population proportion (P) the standard error of sample proportion (p) is given by

    (1) $S.E.(p) = \dfrac{pq}{n}$
    (2) $S.E.(p) = \dfrac{pq}{\sqrt{n}}$

    (3) $S.E.(p) = \sqrt{\dfrac{pq}{n}}$
    (4) $S.E.(p) = \dfrac{\sqrt{pq}}{n}$

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

95. As the length of confidence interval increases, the level of confidence
    (1) tends to increase   (2) tends to decrease
    (3) remains the same   (4) none of these

96. A 2×2 contingency table represents data about
    (1) 4 variables   (2) one attribute
    (3) two attributes   (4) none of these

97. The maximum likelihood estimator (MLE)
    (1) is necessarily BLUE   (2) always exists and unique
    (3) always consistent   (4) none of these

98. If $\underline{X}_n$ is a random sample from $U\left(\theta - \frac{1}{2}, \theta + \frac{1}{2}\right)$, the MLE of θ is

    (1) $X_{(1)}$ (2) $X_{(n)}$

    (3) $\dfrac{X_{(1)} + X_{(n)}}{2}$ (4) None of these

99. Desirable properties of an estimator are
    (1) unbiased   (2) consistent
    (3) both (1) and (2)   (4) none of these

100. If two regression coefficients are $\dfrac{1}{3}$ and $\dfrac{4}{3}$, then coefficient of correlation is

    (1) $-\dfrac{2}{3}$ (2) $\dfrac{1}{3}$

    (3) $\dfrac{2}{3}$ (4) none of these

101. In classical linear regression model, it is assumed about the stochastic (disturbance) term ui that
    (1) ui is normally distributed   (2) there is no auto-correlation in ui
    (3) both (1) and (2)   (4) none of these

102. In regression analysis, the standard error of the regression coefficient of y on x is

    (1) $\dfrac{\sigma y}{\sigma x}$ (2) σx (3) $\sqrt{1 - r^2}$ (4) $\dfrac{\sigma y\left(\sqrt{1 - r^2}\right)}{\sigma x \sqrt{n}}$

103. In least square method, estimates of the following are calculated
    (1) Regression coefficients   (2) Coefficient of variation
    (3) Mean deviation   (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

104. The coefficient of determination, used to measure goodness of fit is denoted by

(1) r   (2) σ (3) R^2 (4) None of these

105. The significance of regression coefficients is tested using

(1) Binomial distribution   (2) t-test

(3) F-test   (4) None of these

106. In simple linear regression model the regression coefficient of Y on X represents

(1) Ratio of S.D. (Y) to S. D. (X)   (2) Rate of change of y w.r.t.x

(3) Ratio of $\bar{Y}$ to $\bar{x}$ (4) None of these

107. Under the assumption of CLRM, the least square estimators in the class of unbiased linear estimators have minimum variance. That is, they are

(1) ULMV   (2) BLUE   (3) LRUB   (4) None of these

108. The standard error of test statistic to test equality of two population means is

(1) $\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1}+\dfrac{S_2^2}{n_2}}$ (2) $\sqrt{S_1^2+S_2^2}$ (3) $S_1^2+S_2^2$ (4) $S_1^2 \times S_2^2$

109. The ordinary least square estimators of regression coefficients are

(1) Non-linear in dependent variable

(2) With same variance

(3) Both (1) and (2)

(4) None of these

110. Contingency tables are used to test independence or association of

(1) Attributes   (2) Variables   (3) Frequencies   (4) None of these

111. Which of the following is not a probability sampling ?

(1) SRS (Simple Random Sampling)

(2) Stratified Random Sampling

(3) Systematic Sampling

(4) Quota Sampling

112. Non sampling errors include

(1) bias   (2) mistakes

(3) both bias & mistakes   (4) none of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

113. A random sample of 500 apples from a large consignment contained 65 bad apples. The standard error for proportion of bad apples is

    (1) 0.15   (2) 0.34   (3) 0.72   (4) 0.015

114. In stratified Random sampling the total population is divided into

    (1) different groups of same size   (2) different groups of same type

    (3) either of (1) & (2)   (4) both (1) & (2)

115. Given SD = 4, population mean $\mu = 25$ sample mean $\bar{x} = 23$ and desired degree of precision = 95%. The approximate sample size n must be

    (1) 15   (2) 11   (3) 61   (4) 43

116. Bias in sampling arises due to

    (1) faulty process of sample selection

    (2) faulty work during data collection

    (3) faulty methods of analysis

    (4) all the above

117. Judgement sampling is same as

    (1) Convenience sampling   (2) Quota sampling

    (3) Both (1) & (2)   (4) None of these

118. Multistage sampling is same as

    (1) Systematic sampling   (2) Stratified sampling

    (3) Cluster sampling   (4) All the above

119. Which of the following factor is important while deciding upon the sample size ?

    (1) the size of the population   (2) the degree of precision desired

    (3) method of sampling adopted   (4) all the above

120. If the sample proportion p = 0.5 and S.E. (p) = 0.5% then the sample size n shall be

    (1) 50   (2) 12   (3) 10000   (4) 125

121. Passche's price index is based on

    (1) Base year's price   (2) Current year's price

    (3) Current year's quantities   (4) All of the above

122. Which of the following indexes is also referred as cost of living index number ?

    (1) Laspeyre's price index   (2) Passche's price index

    (3) Fisher's price index   (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

123. Which of the following indexes satisfies the Time-Reversal Test ?
  (1) Paasche's price index   (2) Fisher's price index
  (3) Laspeyre's price index   (4) Both (1) and (2)

124. The cost of living index (CLI) for year 2005 with base 2000 was 140. The % increase in salary of 2005 w.r.t. 2000 should ideally be
  (1) minimum 40%   (2) minimum 140%
  (3) maximum 40%   (4) none of these

125. Which one of the following index numbers is used to calculate the real income or real wages
  (1) Fisher's Index Number   (2) Cost of Living Index Number
  (3) Both (1) and (2)   (4) None of these

126. In Time series, Trend is referred to the
  (1) Short Term variations
  (2) General Tendency of data to move in one direction
  (3) Random variation
  (4) All the above

127. In the Trend equation $Y = a+bX$ the rate of growth is represented by the constant
  (1) a   (2) b   (3) a+b   (4) a×b

128. In time series analysis, calculation of Moving Averages helps to reduce
  (1) Trend variations   (2) Cyclical variations
  (3) Random variations   (4) All the above

129. In 4 value centered moving average method the trend value is obtained as
  (1) 4 value average placed at centre position
  (2) 8 value average placed at centre position
  (3) 2 value average of 8 value average written at centre position
  (4) None of these

130. If the trend equation of Annual sales is given by $Y = 23+6X$, the rate of growth of monthly sales is
  (1) $\dfrac{6}{12}$ (2) $\dfrac{6}{144}$ (3) $\dfrac{12}{6}$ (4) None of these

131. National sample survey organization (NSSO) is responsible for conducting the nation wide survey on
  (1) Economic census
  (2) Supervision of area enumeration and crop estimation
  (3) Annual survey of Industries
  (4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

132. Directorate of Economics and Statistics is attached to the,
   (1) Ministry of Commerce
   (2) Ministry of Agriculture
   (3) Ministry of Planning
   (4) None the above

133. Statewise estimates of value of output from agriculture and livestock is a publication of
   (1) NSSO
   (2) CSO
   (3) Ministry of Commerce
   (4) Ministry of Agriculture and Irrigation

134. The first population census in India was taken in
   (1) 1951-52
   (2) 1901-02
   (3) 1871-72
   (4) 1921-22

135. The Cash Reserve Ratio (CRR) announced by RBI w.e.f. April 2010 is
   (1) 5%
   (2) 5.5.%
   (3) 5.75%
   (4) 6%

136. State which trend line is a good fit for the following data, using least squares method

Year (X)	1991	1993	1995	1997	1999
Production (Y)	18	21	23	27	16

   (1) $Y = 25 + 0.1(X - 1995)$
   (2) $Y = 27 + 0.3(X - 1995)$
   (3) $Y = 16 - 0.4(X - 1995)$
   (4) None of these

137. In 2010-11, contribution of service sector in country's GDP was estimated to be
   (1) less than 50%
   (2) more than 60%
   (3) between 50% and 60%
   (4) none of these

138. What was the GDP growth predicted by CSO for 2010-11 ?
   (1) below 7%
   (2) between 8% and 9%
   (3) above 10%
   (4) none of these

139. The number of deaths per k persons in the population of any given region or community during a given period represents
   (1) Standard Death Rate
   (2) Crude Death rate
   (3) National Death rate
   (4) None of these

140. Sarvekshana is a biannual journal which covers the analysis and main results of the survey conducted by
   (1) NSSO
   (2) CSO
   (3) RBI
   (4) None of these

141. If the Net Reproduction rate (NRR)<1, the population has a tendency to
   (1) increase at the decreasing rate
   (2) decrease in general
   (3) both (1) & (2)
   (4) none of the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

142. In life table, with usual notations q_x is calculated by the formula

(1) $q_x = \dfrac{dx}{tx}$ (2) $q_x = \dfrac{tx}{lx}$ (3) $q_x = \dfrac{lx}{dx}$ (4) none of the above

143. Gross Reproduction Rate (GRR) is

(1) No. of children born per 1000 women per 1000 population

(2) No. of female children born per 1000 population

(3) No. of children born per 1000 population

(4) No. of females per 1000 population

144. A population is said to be stationary if

(1) every year no. of birth equals to no. of deaths

(2) population is not affected by emigration or immigration

(3) both (1) & (2)

(4) It has fixed age and sex distribution

145. The no. of persons dying at the age of 75 is 476 and the complete expectation of life at 75 and 76 is 3.92 and 3.66 yrs. respectively. The no. of persons living at age 76 is.

(1) 2199   (2) 2675   (3) 3151   (4) none of the above

146. The term national in National Income is associated with

(1) Residents   (2) Citizens   (3) Social territory   (4) Financial territory

147. The following organization estimates National Income

(1) National Sample Survey Organization

(2) Central Statistical Organization

(3) Reserve Bank of India

(4) World Trade Organization

148. Domestic Economy is divided into

(1) 15 Sectors   (2) 5 Sectors   (3) 13 Sectors   (4) 1 Sector

149. In which Sector output method of estimation of National Income is used ?

(1) Banking and Insurance sector

(2) Public sector

(3) Trade and transport sector

(4) Agriculture sector

150. Which of the following States had negative annual average growth rate between 1990-91 to 2000-01 ?

(1) Punjab   (2) Bihar   (3) Maharashtra   (4) Gujarat

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रि वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसा उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम–82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग – 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

   (1) स्वामी दयानंद सरस्वती   (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

   (3) राजा राममोहन रॉय   (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे प्र. क्र. 201** समोरील उत्तर-क्रमांक '' ③ '' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201.   ①   ②   ●   ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता **फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK